

ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

МОРОЗ МИКОЛА ВОЛОДИМИРОВИЧ

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права № 2 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

УДК 347.513

DOI: 10.37772/2518-1718-2020-4(32)-1

ЗМІСТОВНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ЗБИТКИ» У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

У статті проведено загальне дослідження та аналіз змістовно-термінологічного визначення категорії «збитки», їх складу та співвіднесення з поняттям «шкода». Автором проаналізовано чинне законодавство стосовно його єдності у термінологічному позначенні певних різновидів збитків. Досліджено питання про витрати, пов'язані з укладенням та виконанням договору, невиконання умов якого призвело до наявності збитків у відповідній сторони (витрати-збитки та інші витрати).

Ключові слова: збитки, шкода, майнова шкода, реальні збитки, упущена вигода.

Постановка проблеми. Відшкодування збитків є одним з основних способів відновлення порушеного права. Саме у відшкодування збитків проявляється компенсаційна функція цивільно-правової відповідальності, змістом якої є відновлення майнового становища особи, якій було спричинено шкоду за рахунок особи яка її спричинила. Вказаної мети можна досягнути лише чітко визначивши поняття збитків та їх складові, а також забезпечивши термінологічну єдність у цьому питанні.

Незважаючи на те, що змістовно-термінологічному визначенню категорії «збитки» присвячено численну кількість досліджень, законодавство, що регулює питання відшкодування збитків є недосконалим, судова практика у спорах про їх відшкодування є неоднозначною.

Мета даної роботи – загальне дослідження та аналіз змістовно-термінологічного визначення категорії «збитки», їх склад та співвіднесення з поняттям «шкода». Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі завдання: 1) дослідити змістовно-термінологічне визначення категорії «збитки» та їх склад; 2) співвіднести поняття «збитки» та поняття «шкода».

Об'єктом даного дослідження є сукупність правових норм цивільного законодавства України, що встановлюють змістовно-термінологічне визначення категорії «збитки».

Предметом дослідження є змістовно-термінологічне визначення категорії «збитки».

Аналіз останніх досліджень. Питання щодо змістовно-термінологічного визначення «збитки» досліджувалася вченими юристами у різних аспектах. Фундаментальні дослідження у цій сфері провели О.С. Іоффе, Г.К. Матвеев, Б.С. Антімонов, Н.С. Малєїн, В.П. Маслов, Ф.Л. Рабінович, В.К. Райхер, Л.М. Баранова, Д.А. Красніков, Т.Є. Крисань та інші вчені.

У той же час, окремим аспектам змістовно-термінологічного визначення «збитки» було приділено недостатньо уваги, а отже це питання є достатньо актуальною та потребує подальшого дослідження.

Виклад основного матеріалу. Загальний *законодавчий підхід* (рівень приписів актів *цивільного законодавства*) щодо змістовно-термінологічного визначення категорії «збитки», закріплений у ч. 2 ст. 22 чинного ЦК України, згідно з якою, збитками є: 1) втрати, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права (реальні збитки); 2) доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене (упущена вигода) [1], загалом відповідає *доктринально-цивільному підходу* (рівень положень доктрини *цивільного права*). Тлумачення положень вказаної стат-

ті дозволяє дійти висновку про те, що відшкодування збитків розглядається у чинному ЦК України як різновид способів відшкодування майнової шкоди, завданої особі в результаті порушення її цивільного права. Наявність збитків, що мали місце в результаті порушення відповідного суб'єктивного цивільного права, (за умови, якщо це призвело до певних майнових втрат з боку управомоченої особи) є підставою для виникнення у неї права вимоги щодо їх відшкодування. Незважаючи на те, що *відшкодування збитків* є одним із способів *відшкодування майнової шкоди*, термін «збитки» не підлягає беззастережному ототожненню з термінологічним словосполученням «майнова шкода» або розгляду як її різновид. Поняття «збитки» та «шкода» («майнова шкода» яка завжди має вартісну форму, виражається й досить точно обчислюється у грошах, незважаючи на те, що вона може бути наслідком завдання шкоди безпосередньо фізичній або юридичній особі. [2, с. 374-175]) варто співвідносити з урахуванням компенсаційної функції цивільного права. Ця функція ілюструє один із найважливіших напрямків впливу нормативних приписів цивільного права на майнові відносини. В одному із аспектів цей нормативно-організуючий вплив полягає у закріпленні юридичних конструкцій, у межах яких забезпечується компенсація (наявних або вірогідних) майнових втрат управомоченої у охоронному правовідношенні особи. Завдана майнова шкода згідно положень коментованої статті може бути компенсована або шляхом відшкодування збитків (одна юридична конструкція відшкодування завданих збитків) або *в інший спосіб*. Так, згідно положень ч. 4 ст. 22 ЦК України [1] на вимогу особи, якій завдано шкоди, та відповідно до обставин справи майнова шкода може бути відшкодована *в інший спосіб*, зокрема, шкода, завдана майну, може відшкодуватися в натурі, наприклад шляхом передання речі того ж роду та тієї ж якості, налагодження пошкодженої речі тощо (друга юридична конструкція відшкодування завданих збитків). Таким чином, відповідно до *цивільного законодавства* і *цивільного права* (зважаючи на єдність законодавчого та доктринально-цивілістичного підходів) відшкодування (враховуючи етимологічні складники цього слова – *відшкодування*) збитків є одним із способів відшкодування завданої майнової шкоди. Відповідно, збитки підлягають розгляду як негативні наслідки її завдання – певні майнові втрати, що підлягають компенсації (відшкодуванню у грошовій формі) з метою повнення порушеної сфери майнових прав та інтересів управомоченої у охоронному правовідношенні особи.

Положеннями актів цивільного законодавства України (як чинних на сьогоднішній день, так і чинних у період до 2003 року) передбачається відшко-

дування двох видів збитків. Їх розмежування здійснюється з урахуванням очевидної наявності майнових *втрат*, а також можливості встановлення *витрат*, які особа зробила або мусить зробити для усунення майнових наслідків порушення належного їй суб'єктивного цивільного права з одного боку або ж пов'язаної з правопорушенням неможливості отримання потерпілою особою майнових вигод у майбутньому з іншого. Згідно ч. 2 ст. 203 чинного у період до 2003 року ЦК Української РСР 1963 року [3] під збитками розумілись витрати, зроблені кредитором, втрата або пошкодження його майна, а також не одержані кредитором доходи, які він одержав би, якби зобов'язання було виконано боржником. Відсутність на той час легального (законодавчого) термінологічного їх позначення на рівні положень ст. 203 ЦК Української РСР мало наслідком неоднозначність підходів до розгляду вказаних різновидів збитків на рівні цивілістичної доктрини. Зокрема, їх пропонувалось розглядати як *«позитивні втрати»*, *«прямі збитки»*, *«реальні збитки»* з одного боку та *«неодержані доходи»* з іншого.

На протязі обох періодів, що аналізуються, прямі або реальні збитки розглядалися цивілістичною доктриною як сукупність двох складових. Перша з них – це втрати, яких особа зазнала у зв'язку із знищенням або пошкодженням речі. Втрата речі означає її повне знищення внаслідок порушення права управомоченої особи іншою особою (згоріла внаслідок підпалу, була розбита правопорушником тощо). Втрата чи пошкодження речі внаслідок дії непереборної сили (згоріла внаслідок удару блискавки) або власних необережних дій управомоченої особи (розбилась внаслідок необережності власника тощо), а також псування речі, пов'язане суто з її властивостями (наприклад, продукти харчування, що швидко псуються) не дає підстав для відшкодування збитків. У цьому випадку ризик випадкової загибелі чи випадкового пошкодження (псування) майна несе його власник, якщо інше не встановлено договором або законом (ст. 323 ЦК України [1]). Друга з них – це витрати, що потерпіла особа здійснила або повинна буде здійснити у майбутньому для відновлення порушеного права. Під такими витратами розуміють кошти, які потерпіла особа повинна витратити для відновлення можливості задовольняти свої потреби за рахунок здійснення суб'єктивного права, що було порушене. Враховуючи майновий характер цього права, витрати повинні бути необхідними для відновлення попереднього стану майна, якому було завдано збитків, після чого воно може надалі використовуватись потерпілою особою, враховуючи його первісне споживче, промислове чи інше призначення. Таким чином, можливість потерпілої особи здійснювати цивільне право, порушення якого призвело до збит-

ків, повинна бути повністю відновлена. О.С. Іоффе підкреслював, що лише керуючись принципом повного відшкодування збитків, можна відновити становище, яке існувало на момент правопорушення; лише завдяки йому забезпечується всебічна охорона інтересів тих, хто зазнає збитків від несправності своїх контрагентів; лише слідуючи цьому принципу, збитки, що настали вдається цілком віднести на рахунок особи яка їх спричинила [4, С.103].

Всі витрати, пов'язані з укладенням та виконанням договору, невиконання умов якого призвело до наявності збитків у відповідній сторони, можна поділити на дві групи витрати-збитки та інші витрати. Їх розмежування має велике теоретичне значення, а також може враховуватись у сфері правозастосування. До витрат-збитків варто відносити витрати, безпосередньо викликані неправомірними діями правопорушника (сторони по договору, що не виконала чи виконала неналежним чином покладені на неї договірні обов'язки). Не можуть бути віднесені до витрат-збитків витрати, які потерпіла сторона договору зробила б у будь-якому випадку, незалежно від добросовісного чи недобросовісного виконання своїх зобов'язань її контрагентом. Наявність та розмір витрат-збитків повинна доказувати потерпіла сторона. Не підлягають розгляду як витрати-збитки, зокрема, витрати, пов'язані з рекламною діяльністю та маркетинговими дослідженнями, пов'язаними із укладенням спірного договору, а також витрати на підготовку і здійснення процедури його укладення (оплата витрат на телефонні переговори з контрагентом, що згодом порушив умови договору, виплата коштів на відрядження співробітникам тощо). Витрати, пов'язані із здійсненням переддоговірної підготовчої роботи, для суб'єкта господарської діяльності мають місце завжди, а тому відшкодуванню у якості витрат-збитків (навіть частково) не підлягають. Не підлягають відшкодуванню у якості збитків за правилами приписів норм матеріального цивільного права витрати на послуги адвокатів, проведення експертизи тощо. Порядок відшкодування таких витрат передбачений положеннями цивільно-процесуального чи господарсько-процесуального законодавства України.

Цивільне законодавство України станом до 2003 року не містило визначеного на рівні Цивільного кодексу легального словосполучення «*прямі збитки*», однак воно широко застосовувалось при формуванні умов договорів, у судовій практиці та на рівні цивілістичної доктрини. Чинний ЦК України також не містить легального термінологічного словосполучення «*прямі збитки*». Згідно приписів ст. 22 чинного ЦК України, легальне закріплення отримали такі термінологічні словосполучення як «*реальні збитки*» та «*упущена вигода*». Разом з тим, варто відмітити

неузгодженість проаналізованих нормативних приписів та положень інших чинних на сьогоднішній день актів законодавства України стосовно *термінологічного позначення* вказаних різновидів збитків. Зокрема, в окремих актах чинного законодавства України використовується легальне термінологічне словосполучення «*прямі збитки*». Так, згідно приписів ст. 9 Закону України «Про страхування» [5] страхове відшкодування не може перевищувати розміру *прямого збитку*, якого зазнав страхувальник. У ст. 34 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [6] передбачає майнову відповідальність України як держави за дії, що суперечать чинним законам України і спричиняють *збитки (прямі, побічні)*. Аналогічні термінологічні словосполучення вживаються в деяких підзаконних нормативно-правових актах чинного законодавства України. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.09. 2003 року № 1440 [7] закріплює наступні положення: «... *прямі збитки* – поточна вартість витрат на відтворення, заміщення або відшкодування ринкової вартості об'єкта оцінки без урахування неотриманих майбутніх вигод». Згідно порядку обліку пожеж та їх наслідків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.12. 2003 року №203 [8] «...*прямі збитки* від пожеж – оцінені в грошовому вираженні матеріальні цінності, знищені та/або пошкоджені внаслідок безпосереднього впливу небезпечних чинників пожежі». Згідно наказу Державної авіаційної адміністрації Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.05. 2008 року № 308 «Про затвердження типових умов договору» [9] «перевізник несе відповідальність тільки за «*прямі збитки*». В деяких інших актах чинного законодавства України у розглядуваному контексті використовуються інші термінологічні словосполучення. Так, наприклад, в приписах ст. 40 Закону України «Про транспорт» [10] та ст. 23-24 Закону України «Про залізничний транспорт» [11] вживається термін «*фактичні збитки*».

Відмінність реальних збитків (прямих збитків, позитивних втрат) з одного боку та упущеної вигоди з іншого полягає у наступному. *Реальними збитками* у сучасних умовах визнаються втрати, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права. Реальні збитки на момент скоєння порушення права уповноваженої особи являють собою втрати або витрати майнового характеру, що є наявними, тобто вже мають місце і їх розмір може бути обчислений без застосування прийомів економіко-юридичного прогнозування. Упущена вигода, навпаки, може бути обчислена лише із застосуван-

ням такого прогнозування майбутньої вигоди управомоченої у охоронному правовідношенні сторони з урахуванням припущення, що зобов'язання було виконане її контрагентом (правопорушником) належним чином. Очевидно, що у світлі викладеного змістовне наповнення закріпленого у ЦК України сучасного легального термінологічного словосполучення «реальні збитки» при його тлумаченні у контексті правозастосування цілком тотожне змісту вказаних доктринальних термінологічних позначень досліджуваних різновидів збитків («позитивні втрати» або «прямі збитки»).

Упущеною є вигода, яку особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене. У якості упущеної, таким чином, розглядається вигода, якої з вірогідністю можна було б чекати у відповідності з звичайним і нормальним розвитком регулятивних (і, зокрема, договірних) правовідносин за участю потерпілої сторони та її контрагента. На відміну від реальних збитків, які підлягають лише конкретному розрахунку (розрахунок реально існуючих майнових втрат), упущена вигода розраховується абстрактно, але з урахуванням окремих конкретних обставин. Такими обставинами, що підлягають врахуванню при обчисленні розміру упущеної вигоди, є конкретні правочини та дії сторін по виконанню їх умов (причому як умов спірного договору, так і пов'язаних з ним допоміжних договорів та реально здійснених дій по їх виконанню).

Аналіз досліджуваних категорій у порівняльно-правовому контексті також свідчить про незмінність загального законодавчого підходу (на рівні ЦК Української РСР та чинного ЦК України) щодо нормативного конструювання їх змістовного наповнення. Звісно, якщо не приймати до уваги більш повне та детальне викладення нормативного матеріалу та врахування досягнень сучасної юридичної техніки у сфері нормотворчості у положеннях чинного ЦК України. Таким чином, незважаючи на відсутність термінологічного позначення аналізованих різнови-

дів збитків у приписах ч. 2 ст. 203 ЦК Української РСР, загальний підхід до їх змістовного визначення збережений у положеннях ч. 2 ст. 22 чинного ЦК України.

Висновки. Поняття «збитки» та «школа» («майнова школа») варто співвідносити з урахуванням компенсаційної функції цивільного права. Відшкодування збитків є одним із способів відшкодування завданої майнової шкоди. Відповідно, збитки підлягають розгляду як негативні наслідки її завдання – певні майнові втрати, що підлягають компенсації (відшкодуванню у грошовій формі) з метою поновлення порушеної сфери майнових прав та інтересів управомоченої у охоронному правовідношенні особи.

Чинне законодавство містить певну неузгодженість стосовно *термінологічного позначення* різновидів збитків. Вказаний недолік потребує усунення шляхом внесення змін до відповідних нормативно-правових актів.

Всі витрати, пов'язані з укладенням та виконанням договору, невиконання умов якого призвело до наявності збитків у відповідної сторони, можна поділити на дві групи витрати-збитки та інші витрати. До витрат-збитків варто відносити витрати, безпосередньо викликані неправомірними діями правопорушника (сторони по договору, що не виконала чи виконала неналежним чином покладені на неї договірні обов'язки). Не можуть бути віднесені до витрат-збитків витрати, які потерпіла сторона договору зробила б у будь-якому випадку, незалежно від добросовісного чи недобросовісного виконання своїх зобов'язань її контрагентом. Не підлягають розгляду як витрати-збитки, зокрема, витрати, пов'язані з рекламною діяльністю та маркетинговими дослідженнями, пов'язаними із укладенням спірного договору, а також витрати на підготовку і здійснення процедури його укладення (оплата витрат на телефонні переговори з контрагентом, що згодом порушив умови договору, виплата коштів на відрядження співробітникам тощо).

ЛІТЕРАТУРА

1. Цивільний кодекс України: від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
2. Цивільне право: Підручник: У 2 т. / За ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. Харків: Право, 2011. Т.1. 656 с.
3. Цивільний кодекс УРСР від 18.07.1963 р. № 1540-VI: Правовісник: додаток до журналу «Право України». 1998. № 3 (6). С. 3-100.
4. Иоффе О.С. Обязательственное право. Москва: Юрид. лит., 1975. 880 с.
5. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 18. Ст. 78 (зі змінами)
6. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. №29. Ст.377 (зі змінами).

7. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09. 2003 року № 1440. *Офіційний вісник України*. 2003 р., № 37, стор. 64. Ст. 1995.
8. Порядок обліку пожеж та їх наслідків: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12. 2003 року №203. *Офіційний вісник України*. 2003 р. № 52, том 1, стор. 249. Ст. 2802.
9. Про затвердження типових умов договору: Наказ Державної авіаційної адміністрації Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.05. 2008 року № 308. *Відомості Міністерства транспорту та зв'язку Україн*. 2008 р. №9, стор. 68.
10. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994 р. № 51, Ст. 446.
11. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 № 273/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996 р. № 40, Ст. 183.

REFERENCES

1. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: vid 16.01.2003 r. № 435–IV. (2003). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 40, art. 356 [in Ukrainian].
2. Tsyvilne pravo. (Vols 1-2; Vol 1). V. I. Borysova, I. V. Spasybo-Fatieieva, V. L. Yarotskyi (Ed). (2011). Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
3. Tsyvilnyi kodeks URSR vid 18.07.1963 r. № 1540-VI. (1998). *Pravovisnyk: «Pravo Ukrainy» - Legal Bulletin: «Law of Ukraine», 3 (6), 3-100* [in Ukrainian].
4. Ioffe O. S. (1975). *Obyazatelstvennoye pravo*. Moskva: Yurid. Lit [in Russian].
5. Pro strakhuvannia: Zakon Ukrainy vid 07.03.1996 r. № 85/96-VR. (1996). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 18, art. 78 (zi zminamy). [in Ukrainian].
6. Pro zovnishnoekonomichnu diialnist: Zakon Ukrainy vid 16.04.1991 r. № 959-XII. (1991). *Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR*, 29, art. 377 (zi zminamy). [in Ukrainian].
7. Natsionalnyi standart № 1 «Zahalni zasady otsinky maina i mainovykh prav»: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10.09. 2003 roku № 1440. (2003). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, No. 37, p. 64, art. 1995 [in Ukrainian].
8. Poriadok obliku pozhezh ta yikh naslidkiv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26.12. 2003 roku №203. (2003). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy - Official Gazette of Ukraine*, No. 52, Vol. 1, p. 249, art. 2802 [in Ukrainian].
9. Pro zatverdzhennia typovykh umov dohovoru: Nakaz Derzhavnoi aviatsiinoi administratsii Ministerstva transportu ta zviazku Ukrainy vid 05.05. 2008 roku № 308. (2008). *Vidomosti Ministerstva transportu ta zviazku Ukrain - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 9, 68 [in Ukrainian].
10. Pro transport: Zakon Ukrainy vid 10.11.1994 № 232/94-VR. (1994). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 51, art. 446 [in Ukrainian].
11. Pro zaliznychnyi transport: Zakon Ukrainy vid 04.07.1996 № 273/96-VR. (1996). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 40, art. 183 [in Ukrainian].

МОРОЗ НИКОЛАЙ

кандидат юридических наук, доцент, доцент кафедры гражданского права № 2
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

СОДЕРЖАТЕЛЬНО-ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЕ ОПРЕДЕЛЕНИЕ КАТЕГОРИИ «УБЫТКИ» В ГРАЖДАНСКОМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ УКРАИНЫ

В статье проведено общее исследование и анализ содержательно-терминологического определения категории «убытки», их состава и соотношения с понятием «вред». Автор проанализировал действующее законодательство относительно его единства в терминологическом обозначении некоторых видов убытков. Исследован вопрос о расходах, связанных с заключением и исполнением договора, неисполнение условий которого привело к наличию убытков у соответствующей стороны (расходы-убытки и другие расходы).

Ключевые слова: убытки, вред, имущественный вред, реальные убытки, упущенная выгода.

MOROZ MYKOLA

PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Civil Law №2,
Yaroslav Mudryi National Law University

CONTENT-RELATED AND TERMINOLOGICAL DEFINITION OF THE CATEGORY “DAMAGES” IN THE CIVIL LEGISLATION OF UKRAINE

Problem setting. Compensation for damages is one of the main ways to restore the infringed right. Despite the fact that a large number of studies are devoted to the content-related and terminological definition of the category of “damages”, the legislation governing the issue of damages is imperfect, the judicial practice in resolving disputes over their compensation is ambiguous.

Analysis of recent researches and publications. The issue of content-related and terminological definition of the category of “damages” was studied by legal scholars in different ways. Fundamental research in this area was conducted by O. Ioffe, H. Matvieiev, B. Antimonov, N. Maliein, V. Maslov, F. Rabinovich, V. Raikher, L. Baranova, D. Krasnikov, T. Krysan and other scientists.

Target of research. The aim of the paper is a comprehensive study and analysis of the content and terminology of the category “damages”, their composition and correlation with the concept of “loss”. To achieve this goal it is necessary to solve the following **tasks**: 1) to investigate the content and terminology of the category of “damages” and their composition; 2) to correlate the concept of “damages” and the concept of “loss”.

Article’s main body. The article provides a comprehensive study and analysis of the content and terminology of the category “damages”, their composition and correlation with the concept of “loss”. The author analyzes the current legislation regarding its unity in the terminology of certain types of damages. The issue of costs associated with the conclusion and execution of the contract, the breach of terms of which led to losses in the relevant party (costs-losses and other costs) is analysed.

Conclusions and prospects for the development. The concepts of “damages” and “loss” (“property damage”) should be correlated taking into consideration the compensatory function of Civil law. The current legislation contains some inconsistencies regarding the terminological designation of types of damages. This drawback needs to be eliminated by amending the relevant regulations.

All costs associated with the conclusion and performance of the contract, non-compliance with the terms of which led to losses in the relevant party, can be divided into two groups of costs-losses and other costs.

Keywords: damages (compensation), loss, property damage, compensatory damages, expectation loss.